

Se sändlista

Bildande av Marmorbrukets naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheterna Sandviken 3:5, Brännторp 2:1, Fagervik 1:20 och Marmorbrottet 1:11, 11:12 och 1:19 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Marmorbruket.

Syftet med reservatet

Syftet med Marmorbrukets naturreservat är att bevara, vårda och informera om natur- och kulturmiljöer som ligger i eller i anslutning till de välkända, marmorrika Kolmårdsbranterna i området. I syftet ingår också de geologiska bevarandevärdena i form av Bråvikens förkastningsbrant och den unika Kolmårdsarmorn.

Ett syfte är att bevara biologisk mångfald bland kärlväxter, lavar, fjärilar och snäckor med flera organismer som är knutna till kalkrika klippängar, ädellövskogsbranter, äldre solbelysta ädellövträd, trädklädda betesmarker, samt tallskog på kalkrik men även kalkfattigare berggrund. Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Ett syfte är också att bevara kulturmiljöer från olika tidsepoker knutna till det gynnsamma boplatsläget vid Bråvikens strand och till det marmorrika berget. Ett ytterligare syfte är att genom information och kanalisering ge goda möjligheter till att uppleva områdets unika natur-, kultur- och geologiskt värdefulla miljöer och att samtidigt undvika störningar på de värden som ska bevaras.

Syftena ska nås genom att skogsområden i reservatet i huvudsak lämnas för fri utveckling och genom att kulturpräglade miljöer sköts med bete, alternativt återkommande röjning. Ädellövskogsmiljöerna lämnas i huvudsak för fri utveckling, försiktig röjning av yngre gran kan vara aktuell. Reservatet ligger i ädellövtrakt och frihuggnings av ett antal värdefulla ädellövträd är aktuell. Tallskogarna lämnas i huvudsak för fri utveckling, naturvårdsbränning kan bli aktuell i framtiden. I små ytor med unga tallbestånd invid reservatsgränsen i norr, kan initialt åtgärder göras för att skapa viss luckighet och påskynda successionen mot en naturskogsartad skog. Trädklädda betesmarker ska skötas med bete eller återkommande röjning. Enskilda kulturlämningar inom hela reservatet (punktobjekt) kan vara aktuella för röjning för att synliggöras eller av bevarandeskäl.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. jaga;
4. uppföra byggnad, mast, vindkraftverk, luft- eller markledning, eller annan anläggning;
5. anordna upplag;
6. gräva upp växter;
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
8. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
9. anlägga hamn, brygga eller fast anöppningsanordning för farkost;
10. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötselåtgärder, vilket bl.a. innefattar bete och naturvårdsröjning;
3. åtgärder för att i liten skala skapa död ved och ljusöppna partier kring enstaka äldre lövträd, tallar eller kulturlämningar;
4. eventuell restaurering av påverkade områdens hydrologi/vattenföring eller naturvårdsbränning efter särskild utredning;

5. dokumentation av reservatets utveckling av bevarandemål, natur- och kulturvärden och av effekter av skötselåtgärder;
6. iordningställande av anordningar för friluftslivet i form av informationsskyltar, vandringsleder, parkeringsplatser, rastbord, rastbänkar, grillplatser, vindskydd, torrdass, källor, fiskeplatser m.fl. anordningar för friluftslivet; god tillgänglighet för allmänheten invid byggnader.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga vägar markerade med orange linje, samt vid j, på beslutskartan bilaga 1;
2. samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. på ett störande sätt utnyttja radio, cd-spelare, musikinstrument eller dylikt;
4. plocka hela eller delar av mossor, lavar eller svampar med undantag för bär och matsvamp;
5. samla ryggradslösa djur annat än genom håvning och därvid ta enstaka individer för artbestämning;
6. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

7. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
8. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
9. nyttja område vid "F" på beslutskartan (bilaga 1, avgränsning enligt bilaga 2) för annat ändamål än museiverksamhet om Marmorbrukets kultur- och naturhistoria och som besöksområde för allmänheten.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska heller inte utgöra hinder att framföra motorbåt (dock ej vattenskoter) i Bråviken.

Föreskrifterna ska inte heller hindra att:

- ett 0,15 ha stort område vid "a" på beslutskartan (bilaga 1, detalj bilaga 2a) nyttjas som tältplatsområde för mindre tält/familjetält under perioden maj-augusti efter avtal med markägaren;
- förrådsbyggnad av sjöbodskaraktär, på plats där bod förekommit sedan 1975, nyttjas efter avtal med markägaren vid "b1, b2, b3" på beslutskartan (bilaga 1, detalj bilaga 2b1, 2b2 och 2b3) av den som förfogat över bod på platsen 2010-01-01; markområdet ska vara tillgängligt för allmänheten;
- sammanlagt högst 14 båtar, max 5 m långa, läggs upp för vinterförvaring (skyddstak får ej anordnas) vid "b1" på beslutskartan (bilaga 1, detalj bilaga 2b1) efter avtal med markägaren;
- en båt, max 5 m lång, per förrådsbyggnad av sjöbodskaraktär får läggas upp för vinterförvaring utan skyddstak vid "b3" på beslutskartan (bilaga 1, detalj bilaga 2b3) efter avtal med markägaren;
- tre bryggor av befintlig storlek (2010-01-01), på plats där brygga förekommit sedan 1975, nyttjas och skötas vid "b1" på kartan efter avtal med markägaren; bryggorna ska vara tillgängliga för allmänheten;
- ledningsägare underhåller befintliga vatten-, avlopps- och elledningar.
- befintliga vattenledningar och källa vid "c" på beslutskartan underhålls.
- Sjöfartsverket underhåller befintliga sjösäkerhetsanordningar.
- vass/växtlighet röjs bort i ett område vid "j" på beslutskartan för att hålla utfartsväg och båtplatser fria från hindrande vegetation
- Kolmårdens båtklubb fram till 2015-12-31 förvarar och flyttar bort slippers m.m. från ett område vid "k" på beslutskartan vilket nyttjats av klubben som upplag. Körning med maskiner i området medges för detta ändamål.

Kända avtal och rättigheter inom reservatsområdet finns redovisade på beslutskartan i bilaga 1 samt på detaljerade kartor i bilaga 2. En kortfattad skriftlig redovisning av avtalen och rättigheterna finns i bilaga 5.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 3.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Norrköpings kommun.

Skäl för beslutet

Marmorbruket är ett lättillgängligt och välfrekventerat område som hyser mycket värdefulla natur- och kulturmiljöer i anslutning till Bråvikenbranterna. Området nyttjas av såväl närboende som kort- och långväga besökare som vill uppleva områdets natur och kultur, få utblickarna över Bråviken, vandra eller fiska med mera. Flera vandringsleder löper genom området.

Naturvärdena är mycket höga och varierade med bland annat kalkrika hållmarker, branter med tall och ek, ädellövskogar/lundmiljöer och trädklädda betesmarker. Området är mycket artrikt. I den sydvända branten förekommer många rödlistade och värmekrävande växter och djur, särskilt i de kalkrika, halvöppna-öppna miljöerna. Det finns många och mycket tidiga kulturspår i området. En av Sveriges mest kända stenåldersboplatser den s.k. Fagerviksboplatsen, ligger strax utanför reservatsgränsen. I reservatsområdet har marmorbrytningsverksamhet pågått från 1100-talet till sent 1900-tal. Stora delar av reservatsområdet ingår i riksintresse för naturvården, kulturmiljövården och friluftslivet. Vid det s.k. stora brottet finns inom reservatsområdet ett marmormuseum och ett naturmuseum.

Delar av naturreservatet utgör ett Natura 2000-område med namnet Marmorbruket och sitekod SE0230354.

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatbildningen och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Marmorbrukets naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Marmorbrukets naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att påverkan ej sker vid bildandet av Marmorbrukets naturreservat.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Marmorbruket är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Levande sjöar och

vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga natur- och kulturmiljövärdena inom Marmorbrukets naturreservat har varit kända under lång tid och har dokumenterats genom flera olika typer av inventeringar i området. Ett flertal rapporter från naturinventeringar har gjorts i kommunens regi och riksintresset för kulturmiljö sammanfattas i rapport från Länsstyrelsen. Mer detaljerad information ges under källuppgifter i skötselplanen för reservatet.

Reservatsbildning

Gränserna för reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. En värdering av området genomfördes av NaiSvefa i samråd med Norrköpings kommun (markägare) och på uppdrag av Länsstyrelsen. Norrköpings kommun har därefter erhållit inträngsersättning för inskränkningarna i det berörda området. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2011-11-07.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare samt föreningar och statliga myndigheter som har intressen i området. Remiss har även skickats till vissa närboende och grannar till reservatet som har eller planeras få avtal med kommunen inom reservatsområdet. Remissvar har inkommit från Norrköpings kommun (markägare), Krokeks hembygdsförening, Duvbergets Vägsamfällighet, Kolmårdens båtklubb, Sjöfartsverket, E.ON Elnät Sverige AB, Trafikverket, SGU, Norrköping Vatten, Anders Sjöberg, Naturskyddsföreningen i Norrköping och Turistföreningen Bråvallakretsen, och Sven Karlsson. Riksentikvarieämbetet har via Länsstyrelsens kulturmiljöenhet meddelat att de inte kommer att lämna synpunkter på förslaget.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Länsstyrelsens avvägning på remissynpunkter sammanfattas i Bilaga 4.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken sedan 2001-07-01. Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Tillståndsprövning skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 §

miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, byrådirektören Maria Taberman, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Susanne Appelberg och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Olle Jonsson
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutslista
2. Detaljkartor
3. Skötselplan
4. Remissyttranden och länsstyrelsens kommentarer
5. Redovisning av avtal och rättigheter inom reservatsområdet
6. Hur man överklagar

akten (naturreservatsdossier)

Sändlista

Norrköpings kommun, Stadsplaneringsnämnden, Att Gunnar Engdahl
Marmorbrukets byalag, c/o Christer Eriksson, Duvbergsv. 19, 618 00 Kolmården
Krokeks hembygdsförening, c/o Sara Classon, Skottsätter 1, 618 33 Kolmården
Lars Stolpe, Marmorbruksv. 14, 618 92 Kolmården
Sjöfartsverket, 601 78 Norrköping
EON, 205 09 Malmö
Norrköping Vatten AB, Box 85, 601 02 Norrköping

Bodavikens campingplats, C O T Holding AB, Ekebyv. 20, 589 27 Linköping
Duvbergets vägsamfällighet, c/o Kerstin Danielsson, Duvbergsvägen 22,
618 92 Kolmården
Marmorbrukets samfällighetsförening, c/o Mattias Ericsson, Fagerviksv. 3,
618 92 Kolmården
Per-Erik och Elisabeth Ellner, Marmorbruksv. 19, 618 92 Kolmården
Kolmårdens båtklubb, c/o Anders Beckman, Oxåker, G:a Holmtorp, 618 92 Kolmården
Trafikverket, Box 810, 781 28 Borlänge
Henning Jansson Emballage AB, Marmorbruket, 618 92 Kolmården

Kopia till

Norrköpings kommun, Tekniska nämnden, Att Jonas Edlund, 601 81 Norrköping
Anders Sjöberg, St. Järnvalla 1, 610 31 Vikbolandet
Carl-Johan Merner, Villa Björkudden, 134 61 Ingarö
Vildmarkshotellet, Kolmårdens djurpark, 618 92 Kolmården
Thomas Linder, Stakhultsvägen 22, 618 34 Kolmården
Rune Johansson, Blomstervägen 1, 618 31 Kolmården
Ragnhild Karlsson, Duvbergsvägen 3, 618 92 Kolmården
Bo Gustavsson, Gruvstugan Solåkra, 618 92 Kolmården
Christer Ericsson, Duvbergsvägen 19, 618 92 Kolmården
Mathias Eriksson, Fagerviksvägen 3, 618 92 Kolmården
Lennart Svan, Sjöviksvägen 46B, 618 30 Kolmården
Martin Uller, Bäckängsvägen 14, 618 92 Kolmården
Torgny Ekdahl, Fjällmossevägen 1, 618 92 Kolmården
Bo Stenbäck, Mästermansgatan 8, 603 75 Norrköping
Eva-Karin Karlsson, Hägerstensvägen 121, 126 48 Hägersten
Länets författningssamling
Tidningskungörelse

Kopia e-postutskick

Skogsstyrelsen
SGU
Riksantikvarieämbetet
Naturskyddsföreningen i Norrköping
Svenska turisföreningen, Bråvallakretsen
Friluftsförbundet i Norrköping
Aktivgruppen AB
First camp Kolmården
Norrköpings kommun, Kultur- och fritidskontoret, Att Eva Siljeholm
Kultur- och samhällsbyggnadsenheten
Rättsenheten
Lantbruksenheten
Naturvårdsförvaltningen
skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se; sgu@sgu.se; fabian.mebus@raa.se; registrator@raa.se;
g.detry@telia.com; bravallakretsen@stfturist.se; norrkoping@friluftsförbundet.se;
info@aktivgruppen.se; kolmarden@firstcamp.se; eva.siljeholm@norrkoping.se;
mattias.schonbeck@lansstyrelsen.se; susanne.appelberg@lansstyrelsen.se;
karin.fridell@lansstyrelsen.se; peter.j.dahlstrom@lansstyrelsen.se